

Souvětí podřadné - SP

- obsahuje pouze jednu VH a jednu nebo více VV

Str. 78/1 a – do sešitu

b – ústně

c,d –písemně

str.79/2 –ústně

- str.79/3 do sešitu napiš vytvořená souvětí a tužkou určit nad věty, zda jde o VH nebo VV, podtrhni sloves v rozkazovacím způsobu a nahraď způsobem oznamovacím.

Druhy vět vedlejších

Ze str. 79-80 udělej do sešitu výtah VV nebo okopíruj a nalep do sešitu

- Str.80/ cv.2 opiš nad věty napiš VH nebo VV + její druh

Př. 1VH 2VV podmětná

Říká se, že máme pustit sednout staré lidi.

Str. 80/3,4 ústně

- 81/8 ústně

81/9 písemně

Př. a) podmětná Není jasný jeho návrat ze služební cesty

81/10,11 ústně

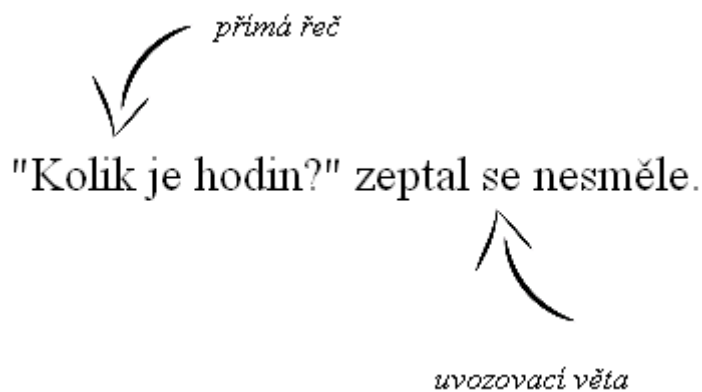
Do slohových sešitů si nalep tento zápis nebo si udělej výpisek a vypracuj na straně 126/4a, použij přímou řeč.

Přímá řeč

Přímá řeč je vždy ohraničena uvozovkami a vyjadřuje, co přesně někdo říkal, křičel nebo klidně i šeptal. Je to doslovné přepsání jeho řeči. Pokud bychom přepisovali větu do komiksu, přímá řeč by byla tím, co by se objevilo v bublině.

Uvozovací věta uvozuje přímou řeč, nějakým způsobem ji v textu uvádí. Jsou to věty typu řekl, zeptal se, zvolal, odpověděl, požádal apod. Uvozovací věta nám říká, kdo a jak mluví.

Uvozovací věta může stát z přímou řeči

Na začátku přímé řeči musíme vždy napsat velké počáteční písmeno.

„Dobrý den!“ pozdravil Jeník vesele a vstoupil do obchodu.

„Jen počkej, zajíci!“ volal zuřivě vlk.

„Jak se máš?“ zeptal se mě hned po příchodu Karel.

Jestliže následuje za přímou řečí uvozovací věta, nepíšeme na jejím konci nikdy tečku. Místo tečky píšeme čárku. S tím souvisí i to, že na začátku uvozovací věty píšeme malé písmeno.

„Tak už jsem konečně doma,“ **z**aradoval se pocestný.

„Dlouho jsem tě neviděla,“ **u**smála se na mne Jitka.

„Dnes si zopakujeme vyjmenovaná slova,“ **z**ačal hodinu učitel.

I v případě, že končí přímá řeč otazníkem nebo vykřičníkem, píšeme na začátku uvozovací věty malé písmeno. Pokud uvozovací věta stojí za přímou řečí, kterou uvozuje, nikdy nezačíná velkým písmenem.

„Stůj!“ **z**vola policista.

„Jak se máš?“ **z**eptala se mě starostlivě matka.

Všechna zmíněná pravidla můžeme zjednodušit takto:

velké písmeno
↓
„Pomáhej slabším,“ *malé písmeno*
↓
řekla Ivánkovi matka.
↑
čárka / otazník / vykřičník

Uvozovací věta stojí předa přímou řečí

Jak už jsme si řekli v předešlém případě, přímá řeč začíná vždy velkým písmenem. Uvozovací věta je od ní oddělena nejen uvozovkami, ale také dvojtečkou.

Babička pravila: „**C**hapče, podej mi šití.“

Udiveně se zeptala: „**T**o už je tolik hodin?“

Zuzka nadšeně křičela: „**H**urá, už jsou prázdniny!“

Uvozovací věta může ale klidně malým písmenem začínat, i přestože stojí před přímou řečí.

Přišel za mnou a **z**eptal se: „Proč jsi dorazil až teď?“

Pavla se prohlédla v zrcadle a **p**rohlásila: „Myslím, že už můžeme jít.“

Stručně můžeme výše napsaná pravidla znázornit takto:

velké písmeno
↓
Matka řekla Ivánkovi: „Pomáhej slabším.“
↑
dvojtečka

Přímá řeč rozdělená uvozovací větou

Pokud je přímá řeč rozdělena na dvě části, druhá část už velkým písmenem nezačíná. Navíc platí pro první část přímé řeči to, že nemůže končit tečkou. Vložená uvozovací věta začíná malým písmenem.

„**Ch**lapče,“ ozvala se babička z pokoje, „**p**odej mi šití.“

„**H**urá,“ křičela nadšeně Zuzka, „**z**ačaly prázdniny!“

„**Z**ajíci,“ volal vlk našťvaně, „**j**en počkej, až tě chytím!“

Všimněte si navíc, že za uvozovací větou píšeme čárku. Můžeme tedy říct, že vložená uvozovací věta je od přímé řeči oddělena z obou stran čárkami.

„Karkulko,“ oslovil holčičku vlk, „kampak jdeš?“ „Nevím,“ ozval se Patrik, „proč bych nemohl jít taky.“

Věty tohoto typu mají tedy správně vypadat takto:

Krátký přehled na závěr

- Pamatujte si, že přímá řeč vždy začíná velkým písmenem.
- Pokud za přímou řečí stojí uvozovací věta, nemůžeme ji zakončit tečkou.
- V uvozovací větě, pokud nestojí před přímou řečí, píšeme malé počáteční písmeno.
- Uvozovací věta vložená do přímé řeči je z obou stran oddělena čárkou.